

V novém NSESSS se požaduje vše automatizovat, ale do Národního archivu stále předáváme data přes webovou aplikaci. Bude zde někdy změna?

Při jednáních o novém NSESSS byla tato otázka opakovaně nastolována, ale z časového hlediska nebyly komunikace zahrnuta do příloh NSESSS. Národní archiv v současnosti nemá dostatečné finanční ani lidské kapacity toto dořešit, ale jde o jeden z cílů, které chce v delším časovém horizontu vyřešit.

Jak se atest staví ke konfiguracím systému, kdy nastavením v administraci dojde k rozporu s NSESSS? A lze takové funkcionality doplňovat do již atestované spisové služby?

Atestace bude postupovat podle zveřejněných atestačních požadavků a testovacích scénářů. Funkcionality nad jejich rámec (a nad rámec NSESSS, vyhlášky č. 259/2012 Sb. a zákona č. 499/2004 Sb.) nebudou atestovány. Závady ve výkonu spisové služby při konkrétní implementaci atestovaného systému budou kontrolovány a vytýkány na základě ustanovení § 71 zákona č. 499/2004 Sb. příslušnými archivy nebo Ministerstvem vnitra.

Atestace spisovek srovná minimální požadavky, které budou povinné. Co ale uživatelé?

Uživatelsky vymazlené a po dlouhé době v rozumné míře přijímané aplikace (většina se nechce vrátit k papíru a nehází klávesnice po kanceláři) se odhodí. Jak budou přistupovat dodavatele k rozsáhlejším úpravám na míru?

Pokud vymazlená aplikace není v rozporu s požadavky zákona č. 499/2004, vyhlášky č. 259/2012 Sb. a NSESSS, resp. splní povinné požadavky, pak ji není třeba měnit, stejně jako zaběhnuté postupy. Změny nad rámec uvedených právních předpisů jsou záležitostí dodavatelsko-odběratelských vztahů a podpory ze strany dodavatele.

Kdy bude hotovo nové znění národního standardu?

Nový Národní standard byl zveřejněn 30. června 2023 s účinností od 1. července 2023.

Kdy se otevře vyhláška č. 259/2012 Sb.? Pokud ne, jak se bude řešit kolize jejich termínů se zákonem?

Vyhláška č. 259/2012 Sb. nebude v kolizi se zákonem č. 499/2004 Sb., neboť ihned po schválení jeho novely proběhne technická novela vyhlášky.

Proč jsme vlastně měli pokládat otázky, když se vlastně žádné nezodpověděly?

Protože na většinu odpovídáme tímto způsobem, což je i přehlednější.

Máte přehled, kolik společností vyrábí eSSL? Kolik implementuje eSSL?

Úřední přehled nebyl vyhotovován, je jich do stovky.

Má někdo představu, kolik toto bude všechno stát peněz a kdo na to původcům na to ty peníze dá? S dovětkem pokud si původce zajistí trvalý skartační souhlas tak se bavíme o pár spisech se skartačním znakem A, které by se měly předávat do archivu.

Skartační znak „A“ („S“), který si určuje sám původce, nemusí být totožný s tím, co bude skutečně vybráno k trvalému uložení a eSSL neslouží navíc archivu, ale primárně původci, přičemž mj. zajišťuje transparentnost veřejné správy. Jednoznačné požadavky na elektronický systém spisové služby a atestace původcům do budoucna prostředky ušetří (odpadnou problémy s nefunkčností některých částí systémů a minimalizují se diskuse nad tím, co dané ustanovení legislativy znamená). V současnosti jsou finanční prostředky původců daleko více čerpány na funkcionality a procesy, které s elektronickým systémem spisové služby přímo nesouvisí (kybernetická bezpečnost, eIDAS).

Budou samostatné evidence nepropojené s eSSL podléhat atestaci, případně jak je dozorovat, že dodržují legislativu?

To bude jako dosud součástí kontroly výkonu spisové služby ze strany státních archivů nebo Ministerstva vnitra.

Kolikrát ještě dojde k posunu termínu atestací, povinnosti vést spisovou službu v eSSL? Posunů bylo už několik a jak pro původce, tak pro dodavatele asi budou podobné změny komplikacemi pro vývoj a úpravy postupů.

Samotné atestace zahajují k 1. 7. 2023. Předmětem změn tak může být posun nejzazšího data nasazení atestovaného systému či zákaz nabízení neatestovaného eSSL (projednávaná novela zákona č. 499/2004 Sb.).

Jaké systémy, provozované úřadem se podle vyhlášky budou muset integrovat se spisovou službou?

Všechny, které slouží k evidenci nebo správě dokumentů a nesplňují požadavky zákona č. 499/2004 Sb., vyhlášky č. 259/2012 Sb. a NSESSS.

Kolik výrobců má šanci získat atest? Dříve vnitro odhadovalo, že 6 - 8.

Jakýkoliv odhad není na místě, neboť především nevíme, kolik objednávek dostane atestační středisko. Dále objednávku nebudou podávat jen dodavatelé, ale také původci, kteří si nástroj připravili sami, popř. ho poskytují jinému původci.

Proč je tedy nutné každé 2 roky atestovat SSL, když není nebo nebude změna v legislativě? Tento parametr byl stanoven zákonem č. 499/2004 Sb. na politické úrovni.

Proč komplikujete vedení eSSL tím, že i pro jednotlivé dokumenty, obvykle zakládáné a vyřizované "ad acta" jednotlivě, bude nutné zakládat spisy? Je těžké to vysvětlit zaměstnancům. Jak řešit staré dokumenty, u kterých úřad spisy roky netvořil a spokojil se s čj. u dokumentů?

Otázka je, na kolik jde o komplikaci nebo o chybný výkon spisové služby. Spis je základním nástrojem (na rozdíl od čísla jednacího) pro organizaci dokumentů. V řadě případů dokument vyřizovaný vzetím na vědomí do nějakého spisu patří, jindy je možné některé typy dokumentů vzaté na vědomí ukládat do jednoho spisu. Bylo by vhodné posoudit konkrétní případ; poslední věta dotazu evokuje chybné úřadování. Sám jsem zaměstnancem veřejnoprávního původce, který vyžaduje již nyní zakládání spisů pro každý doručení či vytvořený dokument, i když bude jediným dokumentem ve spisu, a nepozorují problém. Staré vyřízené dokumenty do spisů zařizovány být nemusí (pokud jsou vyřízené) – viz NSESSS.

Jak je v legislativě řešen několikanásobně vnořený kontejner v kontejneru s velikostí >100GB z ISDS? Lze jej chápat i jako způsob, jak dostat škodlivý kód do organizace. Ani antiviry nebo FW si s takovými kontejnery neporadí, úřad je musí zpracovat... natož pak aby šel například převést do VDF.

V souladu s § 2 odst. 3 původce stanovuje parametry doručovaných dokumentů. Dokumenty, které neodpovídají těmto parametrům, zpracovává původce v eSSL podle požadavku 2.1.7 NSESSS (novinka). Kontejnerovým datovým formátům je dále věnována celá kapitola 2.4 NSESSS, která u těch nejčastějších stanovuje povinnosti pro atestovanou eSSL. Obecně zasílání Vámi popsáných kontejnerů navíc se škodlivým kódem nemůže řešit spisová služba.

Skartační znak "V" má být podle legislativy zrušen. Jak je potom možné, že v příloze vyhlášky 98/2012 Sb. ve verzi platné od 1. 7. 2023 se skartační znak "V" dál uvádí?

Protože zrušení skartačního znaku „V“ bude použito teprve tehdy, až veřejnoprávní původce uvede eSSL do souladu s požadavky novely vyhlášky, tedy nejpozději k 1. lednu 2026 (nebo 2027). Dříve vyřízených/uzavřených a uložených dokumentů a spisů se zrušení také netýká.

Bude dozorující archiv tvrdě vyžadovat tyto povinnosti, aby systémy byly propojeny? Nyní jsem se nesešel s tím, že by archiv požadoval propojení mezi systémy a naopak u původce jsem nepozoroval, že by měl touhu něco měnit. A nikdo je k tomu nedonutí, tvrdí.. Kde není žalobce, není soudce.

Archiv nemusí kontrolovat propojení systémů; jejich (ne)propojení vylpne na povrch vždy při vyřazování dokumentů. I dokumenty evidované v samostatných evidencích dokumentů musí být vyřazovány v souladu s požadavky zákona č. 499/2004 Sb., vyhlášky č. 259/2012 Sb. a NSESSS. I jinak nepropojený systém pak musí splňovat minimální požadavky dané kapitolou 2.9 NSESSS.

Zruší novela legislativy povinnost uvádět způsob vyřízení?

Hovoříte-li o ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky, je způsob vyřízení ponechán, ale není již nutné uvádět ho do metadat v eSSL (zaznamenávat).

NSESS stanoví, že pro typové spisy má být samostatná větev spisového plánu, ve které nesmí vznikat „obyčejné“ spisy. Zároveň však stanoví, že je možné vkládat spisy do dílů a součástí. Jak to tedy je?

To jsou dvě věci. Součástí spisového a skartačního plánu mohou být věcné skupiny určené pro typové spisy, v nichž jsou typové spisy vyjádřeny součástmi (na nejnižší úrovni se skartačním režimem) – to je tzv. šablona typového spisu. Samotné typové spisy (každý) se člení na součásti podle zmíněné šablony a v každé součásti, která neobsahuje jinou součást, musí být jeden otevřený díl. „Obyčejné“ spisy se vkládají otevřených dílů typových spisů.

Proč se nikdy legislativně nesjednotily spisové plány jednotlivých typů původců? Úřady si mají předávat dokumenty včetně metadat a přitom spisové plány a znaky v nich přitom jsou i u stejných typů původců diametrálně odlišné (mnohdy včetně skartační lhůty).

Sjednocení není možné. V minulosti byla uskutečněna řada pokusů, vždy však skončily vydáním vzorového spisového a skartačního plánu pro vybraného veřejnoprávního původce. Při jejich různosti i v jedné skupině, pro niž by bylo teoreticky možné takový plán vytvořit, se to zkrátka nepodařilo (např. obce s rozšířenou působností).

Jak je možné, že legislativou definovaný formát (ASiC kontejner s ověřeným podpisem na dokumentu) není výstupním datovým formátem? Převodem do VDF jeho průkaznost končí...

I z hlediska legislativy je použití ASiC specifické. ASiC jako kontejner (viz výše) může obsahovat i dokumenty v nevýstupních datových formátech). Proto je nutná jeho dekompozice, což však neznamená, že ho celý nemohu dále uchovat v eSSL např. z důvodu prokazování. Úkolem výstupních datových formátů je minimalizovat množinu datových formátů (z důvodů správy) a umožnit jejich dlouhodobou čitelnost.